

Ekonomienheten
Christer Rosenquist

2024-08-28

Ärendenummer 2024/01553
Dokumentnummer 2024/01553-2

Till Regionstyrelsen (2022-10-31 - 2026-10-31)

Svar Remiss av Promemorian: Tillfälligt statsbidrag för åtgärder för en effektiv hälso- och sjukvård

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslås besluta

1. Att avge remissvar till Finansdepartementet på Fi2024/01538 Promemoria Tillfälligt statsbidrag för åtgärder för en effektiv hälso- och sjukvård
2. Att Region Blekinge svarar enligt bifogat remissvar som innebär att inte stödja förslaget om tillfälligt statsbidrag för åtgärder för en effektiv hälso- och sjukvård.

Sammanfattning

Finansdepartementet har kommit med en promemoria om tillfälligt statsbidrag för åtgärder för en effektiv hälso- och sjukvård. Enligt förslaget ska bidraget få ges, efter ansökan, till regioner och kommuner i syfte att stärka effektiviteten i hälso- och sjukvården genom omstrukturerings- eller effektiviseringsåtgärder i verksamheten och dess administration.

Region Blekinge är remissinstans och vill lämna synpunkter på promemorian.

Bakgrund

Finansdepartementet har kommit med en promemoria om tillfälligt statsbidrag för åtgärder för en effektiv hälso- och sjukvård. Enligt förslaget ska bidraget få ges, efter ansökan, till regioner och kommuner i syfte att stärka effektiviteten i hälso- och sjukvården genom omstrukturerings- eller effektiviseringsåtgärder i verksamheten och dess administration.

En ansökan ska bland annat innehålla en analys av hälso- och sjukvårdsverksamhetens ekonomiska förutsättningar. En ansökan ska även innehålla en redogörelse av områden inom hälso- och sjukvården med stora utvecklingsbehov, exempelvis till följd av lägre produktivitet eller kvalitet eller för att de är särskilt sårbara för välfärdsbrottslighet. Vidare ska en ansökan innehålla en beskrivning av den eller de

åtgärder som bidraget söks för samt vad som ska uppnås med respektive åtgärd och den uppskattade kostnaden för åtgärden.

Det föreslås att det ska finnas ett särskilt beslutsorgan hos Kammarkollegiet, Delegationen för en effektiv hälso- och sjukvård, som ska pröva frågor om bidrag. Delegationen ska även kunna bistå med analyser av en regions eller en kommuns hälso- och sjukvårdsverksamhet och föreslå åtgärder som kan öka verksamhetens effektivitet. Delegationen ska bland annat bedöma om de åtgärder som bidrag söks för är lämpliga för att uppfylla syftet att stärka effektiviteten i hälso- och sjukvården eller om det finns mer ändamålsenliga åtgärder. Förordningarna föreslås träda i kraft den 1 januari 2025 och föreslås upphöra vid utgången av 2030.

Synpunkter på promemorian

Region Blekinge är remissinstans och vill lämna följande synpunkter:

Region Blekinge ställer sig bakom Sveriges Kommuner och Regioners (SKR) förhållningssätt att det är bättre att staten delar ut generella statsbidrag i stället för riktade statsbidrag. Trots kritiken från SKR ser vi allt fler riktade statsbidrag till ett specifikt ändamål. Det har dessutom blivit allt vanligare att även generella bidrag blir tillfälliga och inte följer med år efter år. De riktade statsbidragen och statens vilja att styra kommunsektorn slår lätt fel på lokal och regional nivå, då staten inte funderat över hur mottagaren ser på bidraget. Mottagaren kan "tvingas" förbruka medel kortsiktigt eller initiera åtgärder för stunden som leder till kostnadsökningar på längre sikt.

Region Blekinge tror att med fler riktade statsbidrag som riktas till aktiviteter/insatser som inte ersätts med statsbidrag idag att det kan leda till gränsdragnings problematik mellan befintliga statsbidrag och detta kommer att bli svårt att hantera för hälso- och sjukvården. Det finns redan statsbidrag för ökad tillgänglighet och omställning, som exempel, och i de statsbidragen ingår mycket som även innebär effektiviseringar.

Regionerna får kritik för en växande administration samtidigt erbjuds regionerna statsbidrag som kräver administration för att ta del av dem. En del av den växande administrationen är en direkt följd av ansökningar, rapportering och uppföljning som det ställs krav på för att erhålla riktade statsbidrag. I beskrivningen av bidraget anges vad som kommer krävas vid ansökan samt uppföljning och del- samt slutredovisning för att få del av medlen, detta utan att omfattningen av bidraget redovisas. Det blir därmed svårt att veta om administrationen kring ansökan kommer ge ett mervärde. En ökande administration ses som ett skäl till en bristande effektivitet i hälso- och sjukvården. En utökad administration och kostnader kommer även krävas hos Kammarkollegiet samtidigt som regionerna brottas med en tuff ekonomisk situation.

Det framgår inte i promemorian omfattningen av statsbidraget utan det anges att riksdagen kan komma att meddela flera beslut om medel för bidrag.

Enligt promemorian ska förordningen träda i kraft den 1 januari 2025 och upphöra att gälla vid utgången av 2030. Det kan vara en kort tidshorisont att börja redan 1 januari 2025 för regionerna att hinna med att lämna in specificerade ansökan. Det bör också beaktas att en ny mandatperiod inträffar i slutet av 2026. Det kan finnas en risk att nyvalda (statliga och regionala) politiska partier inte ställer sig bakom förordningen och gjorda ansökningar.

Region Blekinge står inte bakom förslaget med en delegation som ett särskilt beslutsorgan inom Kammarkollegiet. Delegationen ska bedöma om den eller de åtgärder som bidrag söks för är lämpliga för att uppnå syftet eller om det finns mer ändamålsenliga åtgärder som bidrag i stället bör lämnas för. Regionen är tveksam till att delegationen ska bedöma om andra omstrukturerings- eller effektiviseringsåtgärder än de sökta är mer ändamålsenliga att bevilja bidrag för. Det bör vara regionen själva som har bäst kunskap om vad som går att genomföra samt behoven lokalt.

Med ovanstående synpunkter ställer sig Region Blekinge negativ till promemorian.

Karlskrona enligt ovan

Peter Lilja
Regiondirektör

Monica Magnusson
Ekonomidirektör

Bilaga

2024/01553-1, Remiss av promemorian Tillfälligt statsbidrag för åtgärder för en effektiv hälso- och sjukvård